

26.8.2014

Finansministeriet

Utlåtande om utkastet till regeringens proposition om kommunallagen

Begreppet kommunens verksamhet (6 §)

Inga anmärkningar

Förslagen som gäller kommunens uppgifter, kommunens organiseringsansvar samt produktion av tjänster (7-9 §)

En stor brist är att lagtextens formuleringar inte är samordnade med social- och hälsovårdsreformen. Med tanke på omfattningen av lagen om social- och hälsovård bör förändringen av kommunallagen gå sida vid sida med social- och hälsovårdsreformen. I nuvarande utkast finns allt för många frågetecken kring reformerna för att olika tolkningar av kommunens uppgifter, organiseringsansvar och tjänsteproduktion skall kunna undvikas.

Programmet för kommunernas ekonomi (12 §)

I paragrafen bör inskrivas ett uttryckligt förbud att påföra kommunerna nya uppgifter utan att de till sin helhet är finansierade via antingen statsandelar, beräknade ökningarna i skatteintäkter eller minskade utgifter inom annan verksamhet. Ökad koordinering, som också nuvarande basserviceprogram bygger på, har inte medfört en tillräcklig helhetssyn på och ett helhetsansvar för den offentliga ekonomin. Av denna orsak är en strängare skrivning motiverad i lagen.

Ändringen av tidpunkten för kommunalval och inledningen av fullmäktiges mandatperiod (15 §)

Nykarleby stad motsätter sig inte ändringen men ifrågasätter om det i praktiken är en förändring till det bättre. Det nya fullmäktige inleder i praktiken sitt operativa arbete först efter sommarsemestrarna och återspeglingsen av det nya fullmäktige i t.ex. budgetarbetet riskerar därmed att till och med minska och dessutom senareläggas. Den politiska behandlingen av budgeten blir därmed sannolikt mer pressad och riskerar i de fall där en stor del av fullmäktige byts ut i större utsträckning bli en tjänstemannabudget.

Regleringen av fullmäktiges storlek (16 §)

Inget att anmärka.

Förslagen som gäller deltagnings- och påverkningsmöjligheterna samt påverkningsorganen, såsom ungdomsfullmäktige (5 kap);

Eftersom påverkningsgrupperna för äldre och funktionshindrade benämns "råd", borde även motsvarande forum för unga i lagtexten vara *ungdomsråd*. Att formalisera påverkangruppen för unga mer än för andra grupper är inget att eftersträva. Däremot är det positivt att man i § 26 *Ungdomsfullmäktige* även nämner "motsvarande påverkansgrupp" för unga eftersom vilken form av forum som passar unga är mer varierande än för andra grupper.

Alternativa sätt att organisera kommunens organ och ledning (31, 34 ja 38 §)

Inget att anmärka

Förslagen som gäller delområdesorgan (37 §)

Nykarleby stad ställer sig skeptisk till delområdesorgan eftersom de i praktiken visat sig sakna verklig beslutsmakt. Formuleringen bör i varje fall inte vara mer bindande än i nuvarande förslag om att "Fullmäktige *kan* tillsätta nämnder eller direktioner".

Medlemmarna i delområdesorganen bör i sådana fall vara bosatta i delområdet.

Kommunstrategin (39 §)

Kommunstrategin är ett viktigt styrdokument för att stärka fullmäktiges roll. Kommunstrategin bidrar till att utveckla ett mera långsiktigt utvecklingsarbete i kommunen.

Bedömningen av vad som skall ingå i kommunstrategin bör däremot överlåtas till fullmäktige.

Kommunstyrelsens och kommunstyrelseordförandens uppgifter (40 och 41 §)

Inget att anmärka.

Direktörsavtalet (43 §)

Ifall kommundirektörsavtal blir lagstadgade, vilket Nykarleby stad ifrågasätter, är det med beaktande av avtalets operativa karaktär motiverat att kommunstyrelsen eller ett organ som lyder under kommunstyrelsen är det organ som antingen godkänner eller förkastar det avtal som förs till behandling.

Förslagen som gäller ägarstyrningen och ledandet av kommunkoncernen (6 §, 47-49 §)

Inget att anmärka.

Förslag som gäller kommunernas samarbete (8 kap)

Lagförslaget är inte samordnat med social- och hälsovårdsreformen. Enligt 52§ skall alla kommuner ha minst en medlem i ett samkommunfullmäktige då det gäller lagstadgat samarbete. Den föreslagna lagstiftningen är inte skriven för ett samarbete omfattande över 60 kommuner. Dessa stora samarbetsområden skall besluta om över 60 procent av de utgifter kommunerna har. Den enskilda

kommunens tyngd i dessa organ blir minimal och i dagsläget är det inte möjligt att se hur ett kommunalt inflytande skulle bibehållas. Lagen om social- och hälsovård samt kommunallagen bör i detta avseende samordnas ytterligare.

Det är inte ändamålsenligt att kommunen utser sin representant skilt inför varje samkommunstämma. Förfarandet att utse samma representant för t.ex. hela styrelsens mandatperiod har säkrat för kontinuitet i kommunens bevakning av samkommunens verksamhet.

De föreslagna ändringarna till förtroendevaldas valbarhet, speciellt för kommunstyrelsens del styrelsemedlemmarna samt presidiet vid dotterbolag (74 § 1 och 4 mom.)

Förändringen får framför allt konsekvenser för mindre kommuner. Den viktigaste förändringen är att man inte samtidigt ska kunna vara ledamot i kommunstyrelsen och i styrelsen för ett bolag som hör till kommunkoncernen. Dessutom kan inte en kommunanställd väljas till kommunstyrelsens presidium enligt förslaget. Även om man kan ifrågasätta sådana dubbelroller bör det gå att sköta detta genom nuvarande jävsregler. Detta försvårar också en löpande kommunikation mellan koncernbolagen och kommunstyrelsen.

Förslagen som gäller heltids- och deltidssysselsatta förtroendevaldas ställning och förtroendevaldas rätt till ledighet från arbetet (81 och 82 §)

Inget att anmärka

Redogörelse för bindningar (85 §)

Inget att anmärka

Förslag som gäller transparens hos kommunal partifinansiering (19 § 2 mom. och 83 § 3 mom.)

Inget att anmärka

Förvaltningsstadga (91§)

Inget att anmärka

Begränsningen av upptagningsrätten så att det endast är möjligt att ta upp ärenden för behandling i kommunstyrelsen (93 §)

Inget att anmärka

Förslag om organs elektroniska beslutsfattandesätt (99 - 101 §) samt utgivandet av kommunens anmälningar, information om kommunens verksamhet samt protokoll på nätet (109 och 110 §, 141 §)

Inget att anmärka

Skyldigheten att täcka underskottet inom utsatt tid och utvidgningen av skyldigheten till att gälla samkommuner (111 §)

Inget att anmärka

Utvärderingsförfarande för kommuner och samkommuner i en särskilt svår ekonomisk ställning (119 och 120 §)

Inget att anmärka

Förslagen som gäller revisionsnämnden (122 §)

Inget att anmärka

Revisionen (123 §)

Inget att anmärka

Revisionsnämndens och revisorernas rätt att få information (125 §)

Inget att anmärka

Förslagen som gäller kommunens verksamhet på marknaderna, såsom begränsningen av lån, garantier och säkerheter som kommunen beviljat, överlåtelse av fastigheter som kommunen äger samt förpliktelsen om offentlig service (15 kap) samt lagpropositionens struktur och övergångsbestämmelserna.

Inget att anmärka

Allmänt, lagpropositionens struktur och övergångsbestämmelserna

Nykarleby stad anser att kommunallagen bör ge kommunerna stor frihet att själva besluta om frågor som gäller demokrati, beslutsfattande och organisation. Lokala innovativa lösningar kan bäst bevara och stärka ett välfungerande och dynamiskt lokalt självstyre.

Med beaktande av social- och hälsovårdsreformen är tidtabellen för den nya kommunallagen mycket snäv.

Nykarleby stad anser att en helhetsbedömning för att trygga de språkliga rättigheterna inom kommuner och samkommuner bör ingå i den nya kommunallagen.

Stadsstyrelsen i Nykarleby

Gösta Willman

stadsdirektör

Tomas Knuts

stadssekreterare